

Савчук Тетяна Сергіївна,
*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
 факультет філології і журналістики,
 Тернопільський національний педагогічний університет
 імені Володимира Гнатюка*

Науковий керівник:
Скуратко Тетяна Миколаївна,
*кандидат філологічних наук, доцент,
 кафедра української та зарубіжної літератур
 і методик їх навчання,
 Тернопільський національний педагогічний університет
 імені Володимира Гнатюка*

ДЖЕРЕЛА І ШЛЯХИ ВИВЧЕННЯ ЖИТТЄПISУ

ГАННИ КОСТІВ-ГУСКИ НА УРОКАХ

ЛІТЕРАТУРИ РІДНОГО КРАЮ

Творчість Ганни Михайлівни Кустів-Гуски – яскрава сторінка сучасного літературного процесу Тернопільщини. Лейтмотивом її лірики є глибинний зв'язок із рідною землею, етносом, традиціями. Поезія Ганни Михайлівни насичена національними символами (хата, калина, криниця, річка, хліб), що є своєрідним продовженням засадничих положень художнього мислення поетів-шістдесятників (поетичні збірки «Автограф вірності» (1978), «Нічлава» (1985), «Цвіте біля хати калина» (1993). У творчому доробку поетеси віднаходимо яскраві взірці духовної лірики (поетичні збірки «Голгофа» (2001), «Страсна дорога» (2001).

Зазначимо, що Творчість Г. Костів-Гуски, сучасної української поетеси, письменниці, журналістки, перекладачки, активної громадсько-політичної діячки, лікарки, поцінована кількома високими державними нагородами, а її поезії перекладені киргизькою, італійською, білоруською мовами. Поезії Г. Костів-Гуски були об'єктом досліджень В. Бровченка, Р. Гром'яка, М. Данилевич, М. Ткачука, М. Шевченка та інших літературознавців.

Творчість Г. Костів-Гуски вивчається на уроках літератури рідного краю (Тернопільщини). Вважаємо, що, вивчаючи творчість поетеси, варто

наголосити на ключових мотивах її лірики: національний обов'язок, пам'ять поколінь, вищої істини тощо.

Сьогодні, як ніколи, актуальною у творчості Ганни Костів-Гуски є тема війни і миру. Зазначимо, що пафос багатьох віршів поетеси проймає ідея миру («Липневий день за пагорбом погас», «Відчуваю війну», «Ходить тато суворий» тощо). Пам'ять війни передана авторкою через долю батька. Вважаємо, що доцільним буде контекстуальний аналіз цих творів на уроках літературного краєзнавства. На нашу думку, варто також запропонувати школярам прочитання поезій Ганни Костів-Гуски, у яких виокремлюється образ матері. Зазначимо, що цей образ присутній у кожній збірці поетеси. Це і Мати-Україна, і Мати-Природа, і Мати Божа, і Мати, що народила, зростила і виховала, дала путівку в життя, адже ми «матусиними печалями живемо й тривожимось», бо «до маминої любові ми ціле життя ростем»:

Мальви, мальви – цвітом біля хати.

Мальви, мальви, як сльоза гірка.

Хто тепер вас буде поливати,

І догляне їх чия рука? [5, с. 32].

На нашу думку, значну увагу вчителів варто приділити і вивченню біографії Ганни Костів-Гуски. Джерелами вивчення творчості поетеси на уроках літератури рідного краю, на нашу думку, можуть слугувати: автобіографічні мотиви у творчості Г. Костів-Гуски («Цвіте біля хати калина», «Нічлава»); дописи письменниці у соцмережах, зокрема на її сторінці у Facebook; літературно-критичні статті (рецензії на поетичні збірки Ганни Костів-Гуски: В. Бровченко «Спрага польоту» (рецензія на першу поетичну збірку «Автограф вірності»), П. Алепський «Сім раз одміряй» (рецензія на поетичну збірку «Голгофа»), М. Ткачук «Незгасність пам'яті» (рецензія на поетичну збірку «Нічлава»), М. Шевченко «Розгадати б вічні таємниці» (рецензія на поетичну збірку «Страсна дорога»), А. Грирун «Поетка в свічаді свого двокнижжя» (рецензія на поетичні збірки «Страсна дорога» та «Цей тихий сум вечірнього вікна»), Г. Вандзеляк «Любити – це жити, забути –

пропасти» (рецензія на поетичну збірку «Цей тихий сум вечірнього вікна») та ін.); ювілейні промови, присвяти (Р. Гром'як «Ганні Костів-Гусці – 50»); літературні портрети (Н. Вашнин «Незабутнє приходить у березні [Про творчість Г. Костів-Гуски]», Н. Водолій «Г. Костів-Гуска «запалали» «жоржиновий вогонь», Демків Б. «Цвіт калини біля хати»); музейні матеріали: родинні реліквії, особисті речі, рукописи, першодруки, фото, художні портрети тощо (матеріали музейної кімнати у родинному селі Ганни Михайлівни Бабинці, що на Борщівщині); документи про нагородження письменниці.

Отже, вивчаючи творчість Ганни Михайлівни Костів-Гуски на уроках літератури рідного краю, варто розуміти, що у її поезіях є данина своєму часові. Важливо, щоб учні прийшли до висновку, що у творах нашої землячки живе душа українки, матері, людини, її художній світ по-своєму цікавий, внутрішньо багатий, бо опирається на рідні національні корені, гуманістичні принципи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гром'як Р.Г. Костів-Гуска. Високий полудень. *Тернопілля–97*. Тернопіль, 1997. С. 320–322.
2. Гром'як Р. Ганні Костів-Гусці – 50. *Літературна Україна*. 1997. 8 травня. С. 7.
3. Довгошия П. Ностальгія Ганни Костів-Гуски // Г. Костів-Гуска. *Зелені свята*. Тернопіль, 1997. С. 5–8.
4. Костів-Гуска, Г. *Голгофа* [Текст]: поезії. Тернопіль: Джура, 2001. 56 с.
5. Костів-Гуска, Г. М. *Нічлава* [Текст]: поезії. Київ: Рад. письменник, 1985. 94 с.
6. Костів-Гуска, Г. *Страсна дорога* [Текст]: духовна лірика. Тернопіль: Джура, 2001. 164 с.
7. Костів-Гуска, Г. *Цвіте біля хати калина* [Текст]: поезії. Тернопіль: Кн.-журн. вид-во «Тернопіль», 1993. 96 с.
8. Ткачук М., Поплавський В. *Золота птиця її поезії*. *Освітнянин*. 1996. № 5–7. С. 39–40.